

Jensen Education College AB
mats.rosen@jenseneducation.se

2021-11-08
Dnr 2021:2323

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens,
Jensen Education College AB, arbete för
rättvisande och likvärdig betygssättning vid
JENSEN grundskola Örebro

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på JENSEN grundskola Örebro avseende verksamhetens kvalitet inom huvudmannens (Jensen Education College AB) arbete för rättvisande och likvärdig betygssättning. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska kvaliteten i huvudmannens styrning och ledning för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning så att elevernas betyg speglar deras kunskaper.

I granskningen ingår två områden med följande frågeställningar:

1. Med vilken kvalitet genomför huvudmannen uppföljning och analys i syfte att identifiera utmaningar när det gäller rättvisande och likvärdig betygssättning?
2. Med vilken kvalitet genomför huvudmannen åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning?

Granskningen avgränsas till huvudmannens styrning och ledning för att främja en rättvisande och likvärdig betygssättning i den utvalda grundskolan. Rektorns arbete för en rättvisande och likvärdig betygssättning i relation till bland annat lärares arbete inom skolan bedöms inte i denna granskning. Lärares praktiska arbete med att planera och genomföra undervisningen samt kontinuerligt bedöma elevers prestationer, så att de vid tidpunkten för betygssättningen har underlag för en allsidig bedömning och rättvisande betygssättning, ingår inte heller i denna granskning.

Granskningen omfattar 30 huvudmän med utvalda grundskolor. Detta beslut avser Jensen Education College AB och JENSEN grundskola Örebro. Skolinspektionen har genomfört en intervju med skolenhetens rektor och en intervju med representanter för huvudmannen där skolchef och kvalitetschef deltog. I nedanstående text refereras dock huvudmannens representanter endast som skolchef för att underlätta läsningen. Intervjuerna genomfördes via videolänk den 6 september 2021 av utredarna Fredrik Nellemo och Anna Wide. Intervjuerna har sammanställts i ett protokoll som kommunicerats med huvudman. Protokollet ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla huvudmän som ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under våren 2022.

Fakta om verksamheten

JENSEN grundskola Örebro är en fristående skolenhet belägen i i Örebro kommun. Skolan har 247 elever i årskurserna sex till nio och leds av en rektor. Skolan har valts ut utifrån att statistiken visar en bestående avvikelse mellan resultaten på nationella prov i årskurs nio och elevernas slutbetyg. Beräkningen av genomsnittlig andel elever som fått ett högre slutbetyg än provbetyg är baserad på data över de senaste fem tillgängliga läsåren. Detta innebär data från läsåret 2018/19 och fem år bakåt.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom de granskade områdena. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. På varje område bedöms om huvudmannen uppfyller framtagna kvalitetskriterier med hög kvalitet, med viss kvalitet eller med låg kvalitet. Om huvudmannen bedöms uppfylla kvalitetskriterierna med låg kvalitet eller med viss kvalitet anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en huvudman bedöms uppfylla kriterierna med hög kvalitet begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

I granskningen ingår två områden. För varje område bedöms om huvudmannen uppfyller framtagna kvalitetskriterier med hög kvalitet, med viss kvalitet eller med låg kvalitet.

Huvudmannens uppföljning och analys gällande rättvisande och likvärdig betygssättning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen med hög kvalitet genomför uppföljning och analys i syfte att identifiera utmaningar när det gäller rättvisande och likvärdig betygssättning.

Huvudmannens åtgärder för rättvisande och likvärdig betygssättning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen med hög kvalitet genomför åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning.

Utifrån framtagna kvalitetskriterier har Skolinspektionens utredning inte visat annat än att verksamheten inom de granskade områdena fungerar väl. Kvalitetsgranskningen avslutas därmed.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Med vilken kvalitet genomför huvudmannen uppföljning och analys i syfte att identifiera utmaningar när det gäller rättvisande och likvärdig betygssättning?

I detta område granskas huvudmannens arbete med uppföljning och analys i relation till rättvisande och likvärdig betygssättning i den utvalda grundskoleenheten.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen med hög kvalitet genomför uppföljning och analys i syfte att identifiera utmaningar när det gäller rättvisande och likvärdig betygssättning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen har en regelbunden dialog med rektorn kring regler och utmaningar vid betygssättning. Granskningen visar också att huvudmannen systematiskt inhämtar breda underlag och använder dessa för att analysera betygssättningen ur flera olika perspektiv. Avslutningsvis så framgår av granskningen att huvudmannen, under perioden när det saknats obligatoriska nationella prov, gjort jämförelser av elevernas måluppfyllelse med såväl skolorna inom den egna organisationen som med riket. Detta genom att exempelvis genomföra tidigare framtagna nationella prov och jämföra elevernas resultat på dessa med slutbetygen.

Huvudmannen har en regelbunden dialog med rektorn kring betygssättning

Granskningen visar att huvudmannen har en regelbunden dialog med rektorn kring regler och utmaningar vid betygssättning samt skolans arbete med att särskilt beakta resultat på nationella prov vid betygssättningen. Detta med anledning av att huvudmannen tidigare läsår kunnat konstatera en, enligt huvudmannen, alltför hög avvikelse, mellan resultat på de nationella proven och slutbetygen i framförallt äm-

net matematik. Av intervjuer med skolchefen framgår att de bevakar regelförändringar och andra nyheter inom skolområdet och att dessa bland annat kommuniceras via huvudmannens stab som regelbundet skickar ut informationsbrev till rektorerna. Vidare säger både skolchefen och rektorn att huvudmannen lyfter och diskuterar regelförändringar under de månadsvisa rektorsmötena. Rektorn anger att diskussionerna exempelvis kan resultera i att en rektor eller en förstelärare får ett utvecklingsuppdrag eller ett uppdrag att sätta sig in ytterligare i nya bestämmelser och vad dessa får för konsekvenser för huvudmannens grundskolor. Både skolchefen och rektorn beskriver kommande förändringar i kursplanerna och att nationella prov särskilt ska beaktas vid betygssättningen som exempel där en rektor eller förstelärare har fått sådana uppdrag. Vidare beskriver både skolchef och rektor att huvudmannen samlat förstelärarna på skolenheterna i en förstelärargrupp. Rektorn beskriver att gruppen haft flera träffar då förstelärarna från de olika skolenheterna haft samtal kring exempelvis begrepp samt vad dessa innebär för organisationen och att förstelärarna sedan för ut informationen till respektive skolenheten.

Både rektorn och skolchefen beskriver samstämmigt att de tidigare haft utmaningar kring att lärarnas betygssättning varit ett enskilt arbete men att de senaste läsårens utvecklingsarbete kring betyg och bedömning bidragit till att betygssättningen sker kollegialt. Rektorn beskriver även att hen i sina dialoger med skolchefen kring avvikelserna mellan resultat på nationella prov och slutbetyg lyft de utmaningar som lärarna upplever kring provens utformning och hur de behöver förbereda eleverna inför dessa.

Huvudmannen inhämtar systematiskt ett brett underlag och använder detta för att analysera betygssättningen ur flera olika perspektiv

Granskningen visar också att huvudmannen systematiskt inhämtar breda underlag och använder dessa för att analysera betygssättningen ur flera olika perspektiv. Av inskickade kvalitetsredovisningar och intervjuer framgår att huvudmannen gör egna undersökningar och dessutom inhämtar skolans underlag för analys av elevernas måluppfyllelse. Underlaget som huvudmannen samlar in används för att kunna göra övergripande jämförelser mellan huvudmannens skolenheter men även inom den enskilda enheten. Bland annat gör huvudmannen egna undersökningar genom jämförelser mellan skolenheterna kring genomsnittligt meritvärde i årskurserna 6-9 fördelat på pojkar/flickor samt betygsutvecklingen för respektive årskurs och skolenhet jämfört med tidigare läsår. Av intervjuer med både rektorn och skolchefen framgår det också att huvudmannen samlar in underlag från skolenheten och för dialog med rektorn om vad eventuella avvikelser beror på när det gäller betygen. Bland annat tar huvudman del av snittbetyg, andelen godkända betyg, andelen för

respektive betygsnivå samt andelen pojkar och flickor på respektive betygsnivå i olika årskurser. Skolchefen anger att huvudmannen jämför lärarnas betygssättning dels utifrån deras erfarenhet av att sätta betyg men även utifrån om lärarna som undervisar i ett ämne är behöriga eller inte.

Av inskickade kvalitetsrapporter framgår att huvudmannen samlar in resultat på nationella prov för respektive skolenhet de läsår som dessa genomförts och jämför resultaten med elevernas slutbetyg. Huvudmannen har i sina jämförelser identifierat de högsta avvikelserna, jämfört med riket, mellan resultat på nationella prov och slutbetyg på den aktuella skolan. Skolchefen beskriver under intervjun att huvudmannen tar del av rektorns analyser kring dessa avvikelser och att huvudmannen oavsett förklaringsgrunder har som målsättning att ha en god överensstämmelse mellan resultat på nationella prov och slutbetyg. Av intervjuer med rektor och skolchefen framgår också att lärarna vid fem tillfällen per läsår skriver in ett prognosbetyg för varje elev i respektive ämne. Dessa prognosbetyg går sedan huvudmannen igenom för varje klass och ämne för att exempelvis tidigt kunna se om det finns några avvikelser inför betygssättningen som behöver följas upp mer noggrant. Skolchefen och rektor för aktuell skola anger att de stämmer av dessa eventuella avvikelser vid sina samtal.

Huvudmannen jämför både betyg och resultat på nationella prov mellan skolenheter inom organisationen samt med riket

Granskningen visar att huvudmannen, under perioden när det saknats obligatoriska nationella prov, gjort jämförelser av elevernas måluppfyllelse med såväl skolorna inom den egna organisationen som med riket. Detta genom att exempelvis genomföra tidigare framtagna nationella prov och jämföra elevernas resultat på dessa med slutbetygen. Dessa avvikelser har sedan jämförts med såväl skolorna inom den egna organisationen som med riket. Som tidigare har beskrivits gör huvudmannen jämförelser ur flera perspektiv mellan skolenheter inom organisationen vilket även innefattar att jämföra resultat på nationella prov med elevernas slutbetyg. Dessa skillnader jämförs både mellan huvudmannens olika skolenheter samt med riket. De två senaste läsåren när de nationella proven inte har kunnat genomföras på nationell nivå har skolenheten valt att genomföra tidigare nationella prov. Detta då huvudmannen haft som målsättning i sitt utvecklingsarbete kring betyg och bedömning att minska avvikelserna mellan resultat på nationella prov och slutbetyg. Både resultat av tidigare nationella prov och av genomförda ersättningsprov för engelska, matematik och svenska de två senaste läsåren jämförs med resultat för riket för det aktuella året provet genomfördes. Huvudmannen konstruerar så kallade gemensamma JENSEN-prov i matematik (beskrivs närmare i nästa område)

som genomförs på respektive skolenhet. Resultaten av dessa jämförs mellan respektive skolenhet.

Vidare så framgår det att huvudmannen relaterar sitt arbete med att främja en likvärdig betygssättning till forskning och beprövad erfarenhet. Exempelvis beskriver rektorn att hen i sin dialog kring skolenhetens analys av måluppfyllelsen och betygssättningen får frågor från huvudmannen kopplade till aktuell forskning. Det framgår dessutom av intervjuer och av det inskickade materialet att huvudmannen använder sig av forskning och beprövad erfarenhet i framtagandet av åtgärder, som finns beskrivna i nästkommande område, för att främja en likvärdig och rättvisande betygssättning.

Med vilken kvalitet genomför huvudmannen åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning?

I detta område granskas hur huvudmannen, utifrån vad som framkommer i analysen, initierar och stödjer olika åtgärder för rättvisande och likvärdig betygssättning. Vidare granskas om huvudmannen har en plan för hur arbetet långsiktigt kan bidra till att vidmakthålla förbättringar inom området.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen med hög kvalitet genomför åtgärder för att skapa förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen, utifrån analysen, initierar och stödjer åtgärder för att främja en rättvisande och likvärdig betygssättning både generellt inom huvudmannens skolor och på den aktuella skolan. Vidare visar granskningen att huvudmannens nuvarande åtgärder bygger på en uppföljning av utvecklingsinsatser som genomförts tidigare läsår.

Huvudmannen initierar och stödjer behovsanpassade åtgärder för rättvisande och likvärdig betygssättning

Granskningen visar att huvudmannen, utifrån analysen, initierar och stödjer åtgärder för att främja en rättvisande och likvärdig betygssättning både generellt inom huvudmannens skolor och på den aktuella skolan.

Det framgår både av intervjuer och av huvudmannens inskickade dokumentation i form av kvalitetsredovisningar att betyg och bedömning är ett prioriterat område

både på huvudmanna- och skolenhetsnivå. Vid intervjuer med skolchefen och rektorn beskriver de samstämmigt att huvudmannen vidtagit flera åtgärder riktade till samtliga skolor inom organisationen vilket också bekräftas av huvudmannens inskickade kvalitetsrapporter. Huvudmannen har till exempel organiserat skolövergripande ämnesnätverk som leds av en rektor eller av förstelärare. Dessa syftar bland annat till att skapa en grovplanering för vad som behandlas i samtliga ämnen för att betygssättningen ska omfatta hela kursplanen i ämnet för samtliga elever. Vidare har respektive ämnesnätverk i uppdrag att ta fram gemensamma bedömningssituationer och har sedan planerat tid för att sambedöma dessa bedömningssituationer. Både rektorn och skolchefen ger exempel på att de tar tillvara på goda exempel och erfarenheter på respektive skolenhet i utvecklingsarbetet i ämnesnätverken. Vidare beskriver skolchefen och rektorn att de har organiserat rättningen av nationella prov så att lärarna på de olika skolenheterna rättar varandras nationella prov. Skolchefen anger under intervjun att huvudmannen tagit fram instruktioner kring hur obehöriga lärare ska få stöd i betygssättningen tillsammans med en behörig lärare. Skolchefen anger att de bland annat i sina uppföljningar inte kunnat se några avvikelser i lärarnas betygsättning utifrån om undervisningen bedrivs av behöriga/obehöriga och att en orsak till detta är att det gemensamt framtagna stödet till obehöriga lärare fungerar väl.

Av intervju med rektorn framgår att ovanstående åtgärder är relevanta för och svarar mot den aktuella skolenhetens behov. Rektorn beskriver att det tidigare fanns ett behov av utökat kollegialt samarbete för lärarna. Rektorn kunde tidigare, i samband med att de analyserat skillnaderna mellan resultat på nationella prov och slutbetyg, se att lärarna på skolenheten inte alltid utgick från hela kursplanen. Med utgångspunkt i den gemensamma grovplaneringen gör skolenhetens ämneslag nu en detaljerad planering som enligt rektorn blir en garanti för att lärarna tar upp samtliga delar i respektive kursplan inför betygssättningen. Rektorns bild är att samarbetet mellan huvudmannens olika skolenheter bidragit till att den aktuella skolans lärare nu är tryggare och mer likvärdiga i sin betygssättning.

Vidare beskriver både rektorn och skolchefen i intervjuer att ett prioriterat område på skolenheten är arbetet med att särskilt beakta de nationella proven vid betygssättningen. Detta då huvudmannen har identifierat alltför höga avvikelser mellan resultat på nationella prov och slutbetygen på flera skolenheter men framför allt på JENSEN grundskola Örebro och specifikt i ämnet matematik. Rektorn och skolchefen säger att de under pandemin, när de obligatoriska nationella proven inte kunnat genomföras, har beslutat att genomföra tidigare nationella prov. Detta för att kunna följa upp resultat av arbetet med att minska avvikelserna mellan resultat på nationella prov och slutbetyg. Rektorn och skolchefen beskriver att de tidigare

stora avvikelserna mellan resultat på nationella prov och slutbetyg bland annat berodde på att eleverna inte förberetts tillräckligt bra inför de nationella proven. Huvudmannen har därför tagit fram så kallade JENSEN-prov som rektorn beskriver som ett prov likt ett nationellt prov i matematik, där de kunnat identifiera att avvikelserna har varit som störst. Rektorn beskriver att syftet med provet bland annat är att göra eleverna mer förberedda inför kommande nationella prov. Det framgår under intervjuer med rektorn och skolchefen att rektorn dessutom fått ett specifikt utvecklingsuppdrag i ämnet matematik av huvudmannen, dels i syfte öka måluppfyllelsen i ämnet och dels i syfte att öka likvärdigheten i betygssättning. Rektorn beskriver att arbetet dels är ett arbete för att stärka de olika skolenheterna och samarbetet mellan dem men att det även är ett utvecklingsarbete på den aktuella skolan, framför allt på grund av att huvudmannen identifierat avvikelserna mellan resultat på nationella prov och slutbetyg. Rektorn anger att hen i egenskap av att tidigare ha varit lärarutbildare vid ett lärosäte använder sig av forskning och av case kring betyg och bedömning därifrån.

Skolchefen beskriver vidare att huvudmannen initierat prognosbetygen som en åtgärd för att bland annat tidigt kunna identifiera om det finns några tendenser till avvikelser i den kommande betygssättningen. Skolchefen ger exempel under intervjun på hur de använt uppföljningen av prognosbetygen då huvudmannen initierade en riktad insats i specifikt ämne där antalet A i betyg var mer förekommande på skolenheten än i övriga ämnen. Huvudmannen har även kunnat se ämnen med lägre resultat för vissa klasser på den aktuella skolenheten vilket lett till att huvudmannen initierat samtal på skolenheten om behovet av olika examinationsformer för att dessa elever ska kunna visa sina kunskaper på ett rättvisande sätt.

Vidare anger både rektorn och skolchefen under intervjuerna att de har få fall där vårdnadshavare försökt att påverka lärarnas betygssättning. Skolchefen beskriver att i de få fall då vårdnadshavare haft synpunkter på lärares betygssättning har huvudmannen varit involverad dels för att stötta rektor och lärare men också för att förstå vad synpunkten beror på och identifiera eventuella behov av förbättring kring arbetet med betygssättning.

Huvudmannens arbetar långsiktigt för att främja rättvisande och likvärdig betygssättning

Granskningen visar att nuvarande åtgärder bygger på tidigare insatser som huvudmannen genomfört samt att huvudmannen planerar att följa upp åtgärderna. Av inskickade kvalitetsrapporter och av genomförda intervjuer framgår det att både huvudman och aktuell skolenhet haft betyg och bedömning som prioriterat utvecklingsområde sedan läsåret 2018/19. Av både huvudmannens och skolenhetens

efterföljande kvalitetsrapporter framgår att vidtagna åtgärder följts upp. Rektorn och skolchefen beskriver att de vid den senaste uppföljningen av de nationella prov som genomfördes vårterminen 2021 hade uppnått målsättningen med en god överensstämmelse mellan resultat på genomförda prov och slutbetyg i ämnena svenska och engelska. Vidare anger rektorn att avvikelserna mellan resultat på proven och slutbetygen i ämnet matematik förvisso har minskat men att de ännu inte uppnått målsättningen fullt ut. Rektorn beskriver att de mer noggrant kommer analysera elevernas resultat vid de kommande nationella proven och identifiera eventuella fortsatta insatser för att de mer ska överensstämma med elevernas slutbetyg. En del i det arbetet är att skolenheten kommer att ha ett utbyte med en annan skolenhet genom att rätta varandras nationella prov innevarande läsår. Både skolchefen och rektorn beskriver att de har en dialog och att huvudmannen följer upp om åtgärderna får effekt.

Av intervjuer med skolchefen och av huvudmannens inskickade kompetensutvecklingsplan för innevarande läsår framkommer att arbetet med betyg och bedömning kommer att ha ett fokus på att det ska finnas en överensstämmelse mellan resultat på nationella prov och slutbetyg, att minska skillnaderna i betyg mellan pojkar och flickor samt att implementera de nya kursplanerna. Vidare framgår det att skolchefen kommer att följa upp skolenhetens arbete och att huvudman då kommer att följa upp respektive ämneslag. För den aktuella skolan innebär det, enligt skolans kvalitetsredovisning, avsatt tid på konferenser 1-2 gånger per månad kring samsyn kring betyg och bedömning vid skolans ämnesträffar. Vidare fortsätter det utvecklingsarbete i matematik, som finns beskrivet tidigare, för samtliga matematiklärare.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Johansson

X Fredrik Nellemo

Föredragande

Signerat av: Fredrik Nellemo

I handläggningen av ärendet har även undervisningsrådet Anna Wide deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektioner/forutsattningar-for-rattvisande-och-likvardiga-betyg2/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen 4 kap. 3 § - Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Skollagen 4 kap. 5 § - Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 § (och 4 §) ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Skollagen 4 kap. 7 § - Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Prop. 2009/10:165 s 248

Rektorn och förskolechefen fattar alltid sina beslut om verksamheten inom de organisatoriska och ekonomiska ramar som huvudmannen beslutat om. Eftersom allt ytterst utgår från huvudmannens beslut kan huvudmannen emellertid aldrig avhända sig det övergripande ansvaret. Skollagens bestämmelser förutsätter således att huvudmannen anställer en rektor eller förskolechef som har kunskaper om skolans styrning och kan företräda huvudmannen på ett tillfredsställande sätt. Det delade ansvaret förutsätter en kontinuerlig dialog mellan huvudmannen och rektorn eller förskolechefen med uppföljning, utvärdering och rapportering av beslut.

Prop. 2009/10:165 s 304

Syftet med allt kvalitetsarbete är att det ska leda till förbättringar. Det är därför ytterst angeläget att kunskapen om eventuella brister i en verksamhet verkligen följs av åtgärder för förändring och förbättring.

Prop. 2009/10:165 s. 306

Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen, t.ex. betygsstatistik och resultat av nationella prov. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Som exempel kan nämnas behovet av att analysera variationer mellan skolornas resultat och måluppfyllelse liksom likvärdigheten i skolors bedömning och betygssättning.

Skolverkets allmänna råd med kommentarer; Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (SKOLFS 2012:98)

s. 27

För att kunna följa upp hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkar måluppfyllelsen är det viktigt att huvudmannen dels genomför egna undersökningar, dels samlar in underlag från enheterna.

Som ytterst ansvarig för genomförandet av utbildningen behöver huvudmannen följa upp måluppfyllelsen och likvärdigheten inom alla skolformer och verksamheter. Elevernas kunskapsresultat är viktiga att följa upp, framför allt om det finns tecken på att betygssättningen inte är likvärdig.

s. 33

För att huvudmannen ska kunna analysera resultaten och måluppfyllelsen på en övergripande nivå krävs återkommande dialog med förskolecheferna och rektorerna. En bra dialog innebär att vara beredd att värdera, ompröva och förändra verksamheten. Huvudmannen behöver känna till på vilket sätt enheternas förutsättningar påverkar resultaten och vilka åtgärder som krävs för att de nationella målen ska vara möjliga att uppfylla.

s. 34

Det är angeläget att huvudmannen identifierar utvecklingsområden och beslutar vilka utvecklingsinsatser som ska prioriteras. Det är viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan huvudmannens ansvar för att ta ett övergripande beslut om inriktningen på utvecklingsarbetet och å andra sidan de identifierade behoven av utvecklingsinsatser på den enskilda enheten. Om huvudmannen i för stor utsträckning beslutar på vilket sätt enheten ska genomföra utvecklingsinsatserna är risken stor att rektorer och förskolechefer bara blir förvaltare och inte motorer i utvecklingsarbetet.

Skolverkets allmänna råd med kommentarer; Betyg och betygssättning (SKOLFS 2018:247)

s. 42 ff,

Lärarna, rektorn och huvudmannen har ett delat ansvar för att följa upp betyg och betygssättning. Huvudmannen följer upp för att fördela resurser till skolenheten eller skolenheterna inom huvudmannens organisation. Det innebär att rektorns och huvudmannens uppföljning av betyg är ett led i det systematiska kvalitetsarbetet.

För att kunna göra ändamålsenliga analyser av resultaten behöver statistik för betyg i de olika ämnena tas fram, sammanställas och analyseras. Det behöver även finnas statistik för betygen på de nationella proven.

För vissa skolformer publicerar Skolverket betygs- och provbetygsstatistik på skolenhetsnivå. Sådan statistik ger huvudmannen förutsättningar att se hur betygen och betygen på de nationella proven på de egna jämförbara skolenheterna förhåller sig till varandra och till riket som helhet. Huvudmannen har ett övergripande ansvar för att säkerställa att rektorn har förutsättningar att fördjupa analysen inom den egna skolenheten, så att det är möjligt att följa upp och analysera betygen inom och mellan ämnen och elevgrupper.

s. 45

Huvudmannen behöver analysera betygen ur olika perspektiv. Analysen ger möjlighet att identifiera eventuella omotiverade avvikelser mellan betyg och nationella provbetyg på skolenhetsnivå för att kunna säkerställa att provresultaten särskilt har beaktats vid betygssättningen. Det kan även handla om att analysera resultat på skolenhetsnivå, exempelvis utifrån socioekonomisk bakgrund eller kön. Om det kommer fram att det förekommer avvikelser i betygssättningen, är det viktigt att huvudmannen undersöker vad avvikelserna kan bero på och om de är motiverade eller inte.

Om det visar sig att det förekommer omotiverade avvikelser på skolenhetsnivå, är det viktigt att huvudmannen analyserar vad avvikelserna kan bero på. Utifrån det kan huvudmannen till exempel behöva se över resursfördelningen till skolenheterna. Det handlar om att garantera rektorernas förutsättningar att säkerställa undervisningens kvalitet, att lärare får kompetensutveckling och att betygen sätts i enlighet med författningarna. Huvudmannen ska även se till att lärare har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, där några reglerar betyg och betygssättning.